

Sprawozdanie
z działalności Biblioteki Głównej
i bibliotek systemu biblioteczno-informacyjnego
Politechniki Warszawskiej
za rok 2015

Opracowanie: Jolanta Stępnia
Elżbieta Mroczek

Marzec 2016

Spis treści

1. ORGANIZACJA	3
1.1. Pracownicy	5
1.2. Pomieszczenia biblioteczne	6
2. ZADANIA.....	7
3. BUDŻET.....	9
3.1. Wydatki na prenumeratę czasopism i baz danych.....	11
3.2. Wydatki na zakup książek i zbiorów specjalnych.....	12
3.3. Inne wydatki	13
4. ZBIORY	14
4.1. Czasopisma drukowane i elektroniczne.....	15
4.2. Książki drukowane i elektroniczne.....	15
4.3. Zbiory specjalne.....	16
4.4. Biblioteka Cyfrowa.....	17
5. USŁUGI INFORMACYJNE i ORGANIZACJA SZKOLEŃ	18
5.1.1. Przystosowanie biblioteczne	20
5.1.2. Szkolenia zaawansowane	20
5.1.3. Szkolenia indywidualne	21
5.1.4. Szkolenia dla redaktorów Bazy Wiedzy PW	21
5.2. Baza Wiedzy PW oraz System Informacji o Nauce POL-on	22
5.3. Działania informacyjne i promocyjne	26
5.4. Wystawy	28
6. UDOSTĘPNIANIE	29
6.1. Wykorzystanie zbiorów elektronicznych	30
6.2. Inne usługi.....	31
7. PODNOSZENIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH	31
8. WYDARZENIA	32
8.1. Merkuriusz.....	32
8.2. Obchody 100lecia Odnowienia Tradycji Politechniki Warszawskiej.....	34
8.3. Nowa wersja zintegrowanego systemu bibliotecznego. Nowa jakość katalogu zbiorów.....	36
9. PODSUMOWANIE	37

1. ORGANIZACJA

System biblioteczno-informacyjny Politechniki Warszawskiej (SBI) na koniec 2015 roku liczył 31 jednostek (identycznie jak w 2014 roku). Zmianom natomiast uległa struktura organizacyjna Biblioteki Głównej. Jedną ze zmian było przekształcenie Filii BG Biblioteki DS Akademik w Punkt Biblioteczny DS Akademik. Strukturę systemu przedstawia Tabela 1.

Biblioteka Główna	1
Filie Biblioteki Głównej	3
Punkty Biblioteczne Biblioteki Domów Studenckich	3
Biblioteki wydziałowe	12
Biblioteki instytutowe	10
Biblioteka Szkoły	1
Biblioteka Zakładu	1

Tab.1. Typy jednostek SBI

Szczegółowy wykaz jednostek SBI PW zawiera Załącznik 1.

W 2015 roku Senat PW przyjął szereg zmian w Statucie PW, w tym zmiany w Dziale VI System Biblioteczno-Informacyjny. Usunięto paragrafy dotyczące zadań dyrektora biblioteki (przeniesione do regulaminu organizacyjnego), a paragrafy dotyczące rady bibliotecznej (kompetencje, skład, tryb wyboru) przeniesiono do Załącznika 11A. Ze względu na wprowadzone w 2013 roku ustawowe regulacje dotyczące określania kwalifikacji bibliotekarza dyplomowanego, w Statucie PW dodano w § 138 pkt. 6 oraz Załącznik 11b – określające zasady uznawania kwalifikacji oraz awansowania dla tej grupy zawodowej (Załącznik 11b *Dodatkowe wymagania i kwalifikacje zawodowe dla osób zatrudnionych na stanowiskach dyplomowanych bibliotekarzy oraz dyplomowanych pracowników dokumentacji i informacji naukowej*).

Dalsze zmiany prawne dotyczące systemu biblioteczno-informacyjnego określiły Zarządzenia Rektora PW wydane w 2015 roku:

1. Zarządzenie Rektora nr 9/2015 z dnia 16/02/2015 w sprawie zmiany systemów i rozkładów czasu pracy w Bibliotece Głównej PW;
2. Zarządzenie Rektora nr 20/2015 z dnia 14/04/2015 w sprawie bibliotek specjalistycznych w podstawowych i pozawydziałowych jednostkach organizacyjnych Politechniki Warszawskiej;
3. Zarządzenie Rektora nr 23/2015 z dnia 18/05/2015 oraz Zarządzenie Rektora nr 32/2015 z dnia 14/07/2015 zmieniające zarządzenie nr 30/2009 Rektora PW w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej ;
4. Zarządzenie Rektora nr 45/2015 z dnia 26/10/2015 w sprawie wprowadzenia cennika opłat za usługi reprograficzne i informacyjne oraz ustalenia wysokości opłaty za niedotrzymanie terminu zwrotu wypożyczonych dokumentów bibliotecznych w Bibliotece Głównej Politechniki Warszawskiej.

Ze względu na zaangażowanie Biblioteki Głównej w prace związane z tworzeniem Bazy Wiedzy PW oraz aktualizacją bazy Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym „POL-on”, należy także wskazać Zarządzenia Rektora PW dotyczące tych zadań:

1. Zarządzenie Rektora nr 26/2015 z dnia 16/06/2015 oraz Zarządzenie Rektora nr 27/2015 z dnia 17/06/2015 zmieniające zarządzenie nr 3/2014 Rektora Politechniki Warszawskiej w sprawie centralnego systemu ewidencji i archiwizacji dorobku piśmienniczego, wydawniczego i dydaktycznego, pracowników, doktorantów, studentów i jednostek Uczelni oraz Repozytorium Politechniki Warszawskiej;
2. Zarządzenie Rektora nr 30/2015 z dnia 3/07/2015 zmieniające zarządzenie nr 27/2015 Rektora Politechniki Warszawskiej w sprawie wprowadzenia do systemu USOS-APD i Bazy Wiedzy Politechniki Warszawskiej pisemnych prac dyplomowych: licencjackich, inżynierskich i magisterskich, udostępniania ich oraz przekazywania do Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym „POL-on”.
3. Zarządzenie Rektora nr 49/2015 z dnia 30/11/2015 w sprawie wyznaczenia osób i jednostek odpowiedzialnych za gromadzenie, wprowadzanie, weryfikację, aktualizację i przekazywanie danych do poszczególnych modułów Systemu POL-on w Politechnice Warszawskiej.

1.1. Pracownicy

W 2015 roku we wszystkich bibliotekach SBI PW zatrudniano łącznie 156 bibliotekarzy na 136,5 etatach (BG PW - 92 etaty). Liczbę etatów bibliotecznych w poszczególnych jednostkach przedstawia Załącznik 2.

W 2015 roku w Bibliotece Głównej 3 osoby awansowały na stanowisko kustosza, 2 na stanowisko starszego bibliotekarza i 8 na stanowisko bibliotekarza. Ze względu na brak obowiązku opiniowania przez Radę Biblioteczną awansów na st. bibliotekarza i kustosza, brak informacji o takich awansach w innych jednostkach SBI. Rada Biblioteczna zaopiniowała pozytywnie powołanie kierownika nowej komórki organizacyjnej w BG (Oddziału ds. Bazy Wiedzy PW) oraz kierownika Biblioteki Wydziału Transportu.

W czerwcu 2015 roku, po zawarciu porozumienia pomiędzy JM Rektorem i zakładowymi organizacjami związków zawodowych, w którym ustalono zasady przeprowadzenia podwyżek, przystąpiono do realizacji porozumienia w Bibliotece Głównej. Na wniosek związków zawodowych działających w BG, w części obligatoryjnej wszyscy pracownicy uzyskali średnio 250 zł brutto, tj. o ok. 35 zł więcej niż wynikałoby to z porozumienia na szczeblu uczelnianym. W części uznaniowej przyjęto trzy progi podwyżki – 360zł (3 osoby), 260zł (27 osób) i 160zł (27 osób). Po przeliczeniu skutków podwyżek z 2015 r. podjęto decyzję o włączenia dodatków uznaniowych przyznanych w 2014 r. do uposażenia zasadniczego.

Odbyły się 3 posiedzenia Rady Bibliotecznej. Przedstawiciele Biblioteki Głównej brali udział w pracach Komisji Senackich: ds. Nauki, ds. Współpracy z Zagranicą, ds. Historii i Tradycji, ds. Etyki, ds. Kształcenia, ds. Organizacji Uczelni, ds. Mienia i Finansów oraz Rady Muzealnej. Dyrektor Biblioteki Głównej była członkiem komitetu organizacyjnego obchodów rocznicy 100lecia Odnowienia Tradycji Politechniki Warszawskiej.

Przedstawiciele Biblioteki Głównej kontynuowali w 2015 roku współpracę z instytucjami i bibliotekami zewnętrznymi. Wśród tych działań podkreślić należy udział:

- dyrektora Biblioteki Głównej w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego w *Zespole ds. Infrastruktury Informatycznej*, a po jego rozwiązaniu od września 2015 roku w *Zespole specjalistycznym do spraw inwestycji służących potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych oraz infrastruktury informatycznej nauki* opiniującym m.in. wnioski o finansowanie Wirtualnej Biblioteki Nauki;
- dwóch osób z grona pracowników Biblioteki Głównej, w pracach powołanego przez RW KDBASP Zespołu ds. StatEl, którego celem jest ujednoczenie danych statystycznych

o tych zasobach dla potrzeb ankiet i rankingów prasowych (roczna aktualizacja wykazu);

- zespołu pracowników Biblioteki Głównej w projekcie stołecznych bibliotek szkół wyższych, którego celem jest przygotowanie Warszawskiej Karty Bibliotecznej;
- 8 osób z bibliotek PW w realizacji projektu BazTech;
- jednej osoby w pracach Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich – przedstawiciela Zespołu SBP ds. analizy funkcjonowania bibliotek, prowadzącego również szkolenia dotyczące metodologii badań satysfakcji użytkowników.

1.2. Pomieszczenia biblioteczne

Wielkość pomieszczeń bibliotek SBI oraz liczbę miejsc dla czytelników w latach 2011-2015 podano w Tabeli 2.

	Powierzchnia (m.kw.)	Liczba miejsc dla czytelników
2011	9 906	1 060
2012	9 537	1 022
2013	9 537	1 016
2014	9 527	1012
2015	9 565	1034

Tab.2. Pomieszczenia biblioteczne łącznie w latach 2011-2015

Dane dotyczące pomieszczeń bibliotecznych poszczególnych bibliotek SBI w 2015 roku przedstawiono w Załączniku 3.

Duże prace remontowo-modernizacyjne wykonano w Bibliotece Zakładu Technik Poligraficznych, której powierzchnia wzrosła o 90 m². Biblioteka Wydziału Elektroniki i Technik Informacyjnych pozyskała nowe pomieszczenie (80 m²) – Czytelnię Cyfrową wyposażoną w wygodne kanapy i pufy. Zmniejszyła się natomiast powierzchnia Biblioteki Wydziału Transportu (korekta stanu faktycznego) oraz Biblioteki Szkoły Biznesu.

W 2015 roku ze środków centralnych PW sfinansowano wymianę okna w Punkcie Bibliotecznym Bibliotece DS Żaczek, modernizację oświetlenia w: Wypożyczalni

Studenckiej, Filii BG Bibliotece Terenu Południowego oraz w Punkcie Bibliotecznym Bibliotece DS Akademik. Natomiast ze środków Bibliotek Głównej przeprowadzono następujące prace: wyremontowano podłogę w korytarzu i ciągu pokoi 10-13, wymieniono wertykale w kilku pomieszczeniach i zamontowano nowe w Wolnym Dostępie na poziomie IIA i III, w kilku pomieszczeniach BG wymieniono umeblowanie. Przeprowadzono modernizację Filii BG Biblioteki w Płocku (ze środków Funduszu Modernizacji i Rozwoju Uczelni).

2. ZADANIA

Przyjęty w 2011 roku Uchwałą Senatu *Regulamin funkcjonowania Systemu Biblioteczno-Informacyjnego PW* określa zadania SBI. Poniżej przedstawiono skróconą informację o stanie ich realizacji w 2015 roku:

- gromadzenie zbiorów drukowanych i elektronicznych zgodnie z profilem prowadzonych badań oraz kierunkami kształcenia; proces zakupu obsługiwany jest za pośrednictwem Bazy Gromadzenie, w której rejestrowane są wszystkie dezyderaty i prowadzone są procedury uzyskiwania zgody na zakup, kontroli płynności realizacji zamówień oraz bieżącego stanu budżetu;
- informowanie o zbiorach bibliecznych i usługach informacyjnych (więcej na ten temat w części 5.3);
- opracowanie zbiorów oraz bieżące prace nad aktualizacją i korektą Centralnego Katalogu Zbiorów Bibliotek PW (więcej na ten temat w części 8.3);
- prowadzenie, we współpracy z właściwymi jednostkami Uczelni, prac w zakresie dokumentowania dorobku piśmienniczego i wydawniczego pracowników Uczelni, jej doktorantów i studentów oraz podjęcie zadań związanych z aktualizacją Systemu Informacji o Nauce „POL-on” (więcej w części 5.2);
- udział w kształceniu [...] przez organizowanie i prowadzenie zajęć dydaktycznych, wystaw i pokazów promujących zbiory biblieczne, źródła informacji i efektywne metody korzystania z nich (więcej w części 5) oraz ustawiczne podnoszenie kwalifikacji przez pracowników SBI (więcej w części 7).

Na podkreślenie zasługuje wiele działań podejmowanych w ramach obchodzonego w 2015 roku w Uczelni 100 lecia Odnowienia Tradycji Politechniki Warszawskiej (więcej w części 8.2).

Aktualna pozostaje część zaleceń sformułowanych w przyjętym w 2012 roku *Sprawozdaniu Zespołu ds. oceny funkcjonowania Systemu Biblioteczno-Informacyjnego Politechniki Warszawskiej (Uchwała Senatu nr 456/XLVII/2012 z dnia 25/04/2012)*, w tym wnioski dotyczące:

1. braku uregulowań prawnych w zakresie polityki gromadzenia zbiorów (podjęto prace i przygotowano pierwszą wersję projektu).
2. nieefektywnego, w stosunku do realizowanych zadań, modelu struktury organizacyjnej Systemu Biblioteczno-Informacyjnego PW.
3. niedostatecznego poziomu współpracy i przepływu informacji pomiędzy jednostkami SBI, a społecznością Uczelni np. w zakresie doboru literatury, czy potrzeb w zakresie usług bibliotecznych i informacyjnych (można zaobserwować poprawę w tym zakresie, ale brak rozwiązań systemowych).
4. braku wydzielonego w budżecie Uczelni funduszu na realizację zadań jednostek SBI (w tym opłat serwisowych za zintegrowany system biblioteczny, opłat na rzecz bieżącego rozwoju Bazy Wiedzy PW).
5. nieodpowiednich warunków lokalowych części jednostek SBI, w tym szczególnie Biblioteki Głównej, które wpływają na ograniczenia w realizacji bieżących zadań.

Od końca lutego do połowy maja we wszystkich bibliotekach Systemu Biblioteczno-Informacyjnego PW były przeprowadzane badania satysfakcji użytkowników. Zebrano opinie od 3 084 respondentów z czego 47% dotyczy BG i jej filii, 43% bibliotek wydziałowych, 10% bibliotek instytutowych. Biblioteki systemu SBI PW zostały ogólnie ocenione na poziomie dobrym z plusem. Globalny wskaźnik satysfakcji z funkcjonowania bibliotek osiągnął średnią ocenę równą 4,47. Najwyższy wskaźnik satysfakcji uzyskiwały biblioteki instytutowe 4,61, następnie wydziałowe 4,58. Dla BG i filii oceny były bardziej krytyczne, gdyż wskaźnik ten przyjął wartość 4,33. Więcej informacji na temat przeprowadzonego badania zamieszczono w biuletynie Informacje BG PW nr 2/2016.

W grudniu 2015 roku podpisano umowę z firmą LIBSMART, która oferuje usługę umożliwiającą wprowadzenie elektronicznych płatności za nieterminowy zwrot książek (planowany termin uruchomienia usługi koniec I kwartału 2016 roku).

Od 2014 roku kontynuowana jest współpraca z Wydziałem EiTI oraz Centrum Informatyzacji PW przy tworzeniu systemu ewidencji i archiwizacji dorobku naukowego pracowników Uczelni (więcej o pracach nad wdrożeniem systemu, powiązaniu systemu z USOS, SAP oraz Systemem Informacji o Nauce POL-on zob. część 5.2).

W 2015 roku przedstawiciele Biblioteki Głównej (Oddział Udostępniania i Przechowywania zbiorów) byli zaangażowani w projekt „Warszawskiej Karty Bibliotecznej”, którego celem jest opracowanie założeń i przygotowanie warunków dla wypożyczania zbiorów przez pracowników, studentów i doktorantów wszystkich największych warszawskich uczelni nie tylko w bibliotekach macierzystych uczelni, ale także w innych bibliotekach stołecznych szkół wyższych. W 2015 roku zakończono prace nad przygotowaniem oprogramowania wspierającego rejestr osób korzystających z usługi. Opracowano projekt regulaminu. Do uruchomienia projektu konieczne jest zawarcie formalnych umów pomiędzy uczelniami zainteresowanymi wdrożeniem usługi.

W okresie od października 2014 roku do grudnia 2015 roku Biblioteka Główna realizowała projekt **„Zintegrowana Platforma Polskich Czasopism Naukowych Mercuriusz”** w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, lata 2007-2013. Priorytet 2: Infrastruktura strefy B+R. Działanie 2.3: Inwestycje związane z rozwojem infrastruktury informatycznej nauki. Poddziałanie 2.3.2: Projekty w zakresie rozwoju zasobów informacyjnych nauk w postaci cyfrowej. Umowa o dofinansowanie Nr POIG 02.03.02-14-057/13 zawarta została w dniu 09.09.2014 r. między Narodowym Centrum Badań i Rozwoju a Biblioteką Narodową w Warszawie (instytucja wiodąca). Projekt był finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). Projekt realizowany był przez Konsorcjum, którego członkiem była Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej. Więcej na temat realizacji tego projektu -zob. część 8.1.

3. BUDŻET

Wydatki poniesione w 2015 na zakup zbiorów we wszystkich bibliotekach SBI PW przedstawia *Tabela 3*.

książki	710 834, - zł
zbiory specjalne	30 714, - zł
czasopisma drukowane	618 197, - zł
zbiory elektroniczne	2 228 682, - zł
Razem	3 588 427, - zł

Tab. 3. Łączne wydatki na zakup zbiorów bibliotecznych w 2015 roku

W 2015 roku łączne wydatki na zakup zbiorów w całym SBI były wyższe o ponad 252 tys. zł w stosunku do roku poprzedniego, głównie za sprawą większego budżetu Biblioteki Głównej.

Zestawienie wydatków na zbiory poniesione przez poszczególne biblioteki SBI znajduje się w Załączniku 4.

Dodatkowym źródłem finansowania zakupów książek są opłaty specjalne, pobierane od czytelników za nieterminowy zwrot wypożyczonych dokumentów. W 2015 roku użytkownicy wpłacili z tego tytułu łącznie **238 914,-zł** (w BG - 203 413,- zł).

Budżet Biblioteki Głównej (obejmujący wszystkie agendy BG, filie i biblioteki domów studenckich) wyniósł **15 281 145,-zł.**, w tym środki pozyskane na projekty realizowane w 2015 roku:

1. Fundusz Modernizacji i Rozwoju Uczelni— 40 204,-zł
2. NCBiR - Projekt Mercuriusz -3 215 645,-zł
3. Środki z rezerwy Rektora na utrzymanie i rozwój Bazy Wiedzy PW - 40 500,-zł
4. MNiSW - LAN - 4 000,-zł
5. Środki z Centralnego Funduszu Amortyzacji na zakup serwera- 37 560,-zł.

Nakłady na zbiory poniesione przez Bibliotekę Główną w 2015 roku przedstawia Tabela 4.

Kategoria zbiorów	Wydatki w 2015
książki drukowane	477 276,- zł
Zbiory specjalne	25 268,- zł
Prenumerata czasopism drukowanych polskich	105 109,-zł
Prenumerata czasopism drukowanych zagranicznych	419 246,-zł
zakup licencji oraz dostęp do zasobów elektronicznych	2 225 777,- zł
Razem	3 252 676, - zł

Tab.4. Wydatki na zakup zbiorów dla BG, Filii i bibliotek DS. w 2015 roku

W porównaniu do roku poprzedniego wydatki BG na zakup zbiorów ogółem były wyższe o 179,1 tys. zł.

3.1. Wydatki na prenumeratę czasopism i baz danych

Wydatki na prenumeratę czasopism drukowanych w 2015 roku, poniesione przez Bibliotekę Główną i poszczególne wydziały, przedstawia Tabela 5.

	<u>Grupa bibliotek</u>	Prenumerata czasopism drukowanych
1	Biblioteka Główna	524 355 zł
2	Wydział Administracji i Nauk Społecznych	0
3	Wydział Architektury	0
4	Wydział Budownictwa, Mechaniki i Petrochemii	0
5	Wydział Chemiczny	0
6	Wydział Elektroniki i Technik Informacyjnych	7 135 zł
7	Wydział Elektryczny	624 zł
8	Wydział Fizyki	466 zł
9	Wydział Geodezji i Kartografii	0
10	Wydział Instalacji Budowlanych, Hydrotechniki i Inżynierii Środowiska	11 673 zł
11	Wydział Inżynierii Chemicznej i Procesowej	917 zł
12	Wydział Inżynierii Lądowej	22 269 zł
13	Wydział Inżynierii Materiałowej	25 118 zł
14	Wydział Inżynierii Produkcji	2 231 zł
15	Wydział Matematyki i Nauk Informacyjnych	0
16	Wydział Mechaniczny Energetyki i Lotnictwa	6 772 zł
17	Wydział Mechatroniki	3 946 zł
18	Wydział Samochodów i Maszyn Roboczych	3 534 zł
19	Wydział Transportu	6 984 zł
20	Wydział Zarządzania	0
21	Szkoła Biznesu	2 174 zł
	RAZEM	618 198 zł

Tab. 5. Wydatki na prenumeratę czasopism w 2015 roku

Koszt zakupu czasopism drukowanych w całym SBI był niższy o 168 118,-zł niż w roku poprzednim.

Biblioteka Główna finansowała prenumeratę czasopism zagranicznych dla 9 bibliotek wydziałowych. Łączny koszt tej prenumeraty wyniósł 120 446,-zł. Strukturę wydatków w tej grupie kosztów przedstawia Tabela 6.

Prenumerata dla	Liczba tytułów	Koszt w 2015 roku
Biblioteki Wydz. Architektury	22	14 801 ,-zł
Biblioteki Wydz. IBHIŚ	14	37 767,-zł
Biblioteki Wydz. MEiL	10	25 023,-zł
Biblioteki Wydz. EiTI	8	12 457,-zł
Biblioteki Wydz. Inż. Materiałowej	5	25 959,-zł
Biblioteki Wydz. Inż. Chem. i Proc.	1	2 073,-zł
Biblioteki Wydz. Fizyki	1	645,-zł
Biblioteki Wydz. Transportu	1	1 731,-zł
RAZEM	62	120 456, -zł

Tab. 6. Wydatki na prenumeratę czasopism zagranicznych dla bibliotek wydziałowych w 2015 roku

Czasopisma prenumerowane ze środków Biblioteki Głównej, są przekazywane nieodpłatnie do udostępniania w bibliotekach wydziałowych.

W 2015 wydatki bibliotek SBI na dostęp do zasobów elektronicznych były o 443 563,-zł wyższe niż w roku 2014 i wyniosły **2 228 682,-zł** (BG - 2 225 777,-zł) [Załącznik nr 8].

3.2. Wydatki na zakup książek i zbiorów specjalnych

Na książki (skrypty, podręczniki oraz literaturę naukową) w całym SBI wydano **710 834,-zł** (67% w BG, 33% pozostałe jednostki SBI), łącznie wydatkowano na ten cel o 54 561,-zł mniej niż w poprzednim roku (biblioteki specjalistyczne więcej o 40%).

Środki wydatkowane na zakup książek na przestrzeni lat 2011-2015 przedstawia Załącznik nr 5.

Rosną koszty wynikające z liczby kupowanych książek elektronicznych. W 2015 roku na własność zakupiono książki elektroniczne na kwotę 68 638,-zł, natomiast koszt licencji na dostęp do książek w wersji cyfrowej wyniósł 110 288,-zł. Łącznie wydano 178 926,-zł (o 41% więcej niż w roku poprzednim).

Zbiory specjalne zakupione w roku sprawozdawczym to normy i katalogi firmowe. Na zakup norm wydano łącznie 30 714,-zł (o 8 517,-zł mniej niż w roku 2014), z czego 82% stanowiły wydatki Biblioteki Głównej.

3.3. Inne wydatki

Wysokość niektórych innych wydatków, np. na środki trwałe i przedmioty nietrwałe, szkolenia i konferencje, (z pominięciem kosztów zakupu zbiorów, poniesionych przez biblioteki SBI) zawiera Załącznik 6. Wydatki w poszczególnych kategoriach przedstawiono w Tabeli 7.

Kategoria wydatków	Wydatki bibliotek specjalistycznych	Wydatki Biblioteki Głównej
sprzęt komputerowy i reprograficzny	25 344,-zł (1 biblioteka)	389 917,-zł
oprogramowanie	-	10 669,-zł
zakup mebli i regatów	23 941,-zł (3 biblioteki)	155 541,-zł
remonty	30 300,-zł (2 biblioteki)	131 246,-zł
oprawa i konserwacja zbiorów	3 400,-zł (2 biblioteki)	10 587,-zł
szkolenia	540,-zł (1 biblioteka)	10 412,-zł
udział w konferencjach	590,-zł (1 biblioteka)	90 211,-zł
inne (w tym: urządzenia pomocnicze i materiały biurowe)	21 143,-zł (9 bibliotek)	brak wydzielonej kategorii w budżecie BG

Tab. 7. Inne wydatki bibliotek SBI w 2015 roku

W 2015 roku zmodernizowana została Filia BG Biblioteka w Płocku. Przeprowadzono remont podłogi, w Czytelni wymieniono stare drewniane regaty na nowoczesne metalowe, zainstalowano 2 zestawy komputerowe wyposażone w drukarkę i skaner – oba przeznaczone do użytku dla czytelników, zmodernizowano stanowisko bibliotekarza. W sali dydaktycznej postawiono 3 duże stoły i 26 nowych krzesel. W obu pomieszczeniach rozmieszczono pufy. Modernizacja wyposażenia przeprowadzona była dzięki dofinansowaniu uzyskanemu z Funduszu Modernizacji i Rozwoju Uczelni.

Ze środków Centralnego Funduszu Amortyzacji Biblioteka Główna zakupiła serwer, na którym w kwietniu 2015 roku uruchomiono nową wersję oprogramowania Aleph (ver. 22) – zintegrowanego systemu bibliotecznego. Dodatkowo zakupiono z własnych środków licencję na dostęp do multiwyszukiwarki PRIMO. Opłata za użytkowanie programu bibliotecznego jest wnoszona przez Centrum Informatyzacji PW z budżetu przyznanego tej jednostce.

4. ZBIORY

Łączne zasoby bibliotek SBI PW w latach 2011-2015 przedstawiono w Tabeli 8

	2011	2012	2013	2014	2015
Książki	862 847	861 463	869 561	864 891	871 469
Czasopisma	288 838	278 569	280 373	276 793	279 665
Zbiory specjalne	377 647	368 049	364 261	366 266	370 375
Razem	1 552 332	1 508 081	1 514 195	1 507 950	1 521 509

Tab. 8. Stan Zbiorów SBI PW w latach 2011-2015

Stan zbiorów we wszystkich bibliotekach SBI w 2015 roku przedstawia Załącznik 7.

Do bibliotek SBI wpłynęło łącznie 14 273 (BG - 9 781) woluminów książek, 1 306 (BG 1 310) woluminów czasopism oraz 2 970 (BG - 331) jednostek inwentarzowych zbiorów specjalnych.

W roku sprawozdawczym w całym SBI wycofano 11 354 (BG - 4 946) woluminów książek, 2 220 (BG - 622) woluminów czasopism oraz 1 552 (BG - 31) jednostek inwentarzowych zbiorów specjalnych. Większość książek wycofano w wyniku przeprowadzonej selekcji dokumentów nieaktualnych. Prace przy selekcji księgozbioru prowadzone były w Bibliotece Głównej oraz następujących bibliotekach specjalistycznych: Bibliotece Wydziału EiTI, Wydziału IChiP oraz w bibliotekach Instytutu Informatyki i Instytutu Telekomunikacji.

Centralny Katalog Zbiorów Bibliotek PW nie obejmuje zbiorów 3 funkcjonujących bibliotek: Biblioteki Instytutu Mikroelektroniki i Optoelektroniki, Biblioteki Zakładu Technik Poligraficznych, Biblioteka Szkoły Biznesu oraz 2 bibliotek, których działalność jest zawieszona. Zbiory BG są zarejestrowane w katalogu w 80%. Informacja o pozostałej części jest dostępna w na stronie domowej BG w zakładce Katalog - katalogi kartkowe (dostępne w wersji zdigitalizowanej).

4.1. Czasopisma drukowane i elektroniczne

Strukturę źródeł wpływu czasopism bieżących w 2015 roku przedstawia Tabela 9.

Źródło wpływu	I. tytułów czasopism ogółem	w tym czasopism zagranicznych
prenumerata	778	102
wymiana	264	150
dar	75	15
Razem w SBI	1117	267

Tab. 9. Wpływ czasopism bieżących w 2015 roku

Prenumerata czasopism zmniejszyła się łącznie o 41 tytułów (zamówiono o 70 tytułów zagranicznych mniej i o 29 tytułów krajowych więcej). Wymiana z partnerami krajowymi i zagranicznymi wzrosła (o 127 tytułów), natomiast z darów wpłynęło o 108 tytułów mniej niż w roku poprzednim.

Na platformach wydawców oraz poprzez tzw. agregatory, udostępniające pełnotekstowe e-czasopisma różnych wydawców, w 2015 roku użytkownicy mieli dostęp do **8 357** tytułów czasopism elektronicznych.

Wyszukiwarka dostępnych tytułów czasopism elektronicznych znajduje się na stronie domowej Biblioteki Głównej w zakładce Zasoby elektroniczne - „Lista tytułów e-źródeł” ([adres http://www.bg.pw.edu.pl](http://www.bg.pw.edu.pl)).

4.2. Książki drukowane i elektroniczne

W bibliotekach SBI przybyło łącznie **14 183** książek drukowanych. W tabeli 10 przedstawiono strukturę źródeł wpływu książek w 2015 roku.

Źródło wpływu	Liczba woluminów książek ogółem	W tym książki zagraniczne
Kupno	10 468	1 076
wymiana	192	37
Dar	3 129	277
za zagubione	34	-
Inne	274	-
Razem	14 183	1 390

Tab. 10. Struktura wpływu książek do bibliotek SBI w 2015 roku

Zakupiono o 16% książek zagranicznych więcej oraz o 8% książek polskich mniej niż w roku 2014 (łącznie z zakupów wpłynęło mniej o 1 215 woluminów; kategoria inne to głównie przeniesienia pomiędzy inwentarzami różnych jednostek).

Na własność Biblioteka Główna zakupiła 75 nowych książek elektronicznych. Na koniec 2015 roku udostępniano ich łącznie 734 (w tym 20 e-książek będących własnością bibliotek: Wydziału ICHiP, Wydziału IM oraz Szkoły Biznesu).

W ramach licencji udostępniano 159 702 tytułów książek elektronicznych na platformach dostawców. Wyszukiwarka dostępnych tytułów książek elektronicznych (oraz ich dostawców) znajduje się na stronie domowej Biblioteki Głównej, w zakładce Zasoby elektroniczne - „Lista tytułów e-źródeł” (adres <http://www.bg.pw.edu.pl/>).

W Centralnym Katalogu Zbiorów Bibliotek PW na koniec 2015 roku zarejestrowano 290 091 rekordów opisów bibliograficznych (w tym 277 053 to opisy książek i 10 592 opisów czasopism). Objęły one łącznie 905 275 egzemplarzy (2014 – 877 018) materiałów bibliotecznych. W ramach współpracy z Narodowym Centralnym Katalogiem NUKAT bibliotekarze SBI skatalogowali 1313 dokumentów (2014 -1216) oraz opracowali 1 134 (2014 - 844) rekordy do Kartoteki Haseł Wzorcowych.

W 2015 roku, dla 14 bibliotek wydziałowych i instytutowych, bibliotekarze Biblioteki Głównej opracowali 549 rekordów bibliograficznych zakupionych książek. Opracowanie polega przede wszystkim na katalogowaniu dokumentów w katalogu NUKAT, w większości obejmuje też opracowanie rzeczowe zgodne z lokalnymi zasadami przyjętymi dla bibliotek PW.

4.3. Zbiory specjalne

Kolekcja zbiorów dawnych w Bibliotece Głównej powiększyła się o 185 druków zwartych (wzrost spowodowany głównie przez przeniesienia z innych kolekcji BG). Na koniec 2015 roku zbiory te liczyły 7 658 dokumentów. Kolekcja starych druków w Bibliotece Głównej liczy 128 a w Bibliotece Wydziału Architektury 120 woluminów. Zbiór ikonografii liczył 18 700 zarejestrowanych jednostek, natomiast zbiór dokumentów kartograficznych 883 mapy.

Zbiór **norm** we wszystkich bibliotekach SBI na koniec roku sprawozdawczego liczył 109 064 jednostek (2014 - 108 815). W ciągu roku wpłynęło 280 egzemplarzy, natomiast z zasobów BG usunięto 31 nieaktualnych norm.

W zbiorach bibliotek PW gromadzone są **prace dyplomowe**, w tym:

- 10 206 egzemplarzy rozpraw doktorskich,
- 31 411 magisterskich,
- 16 028 prac inżynierskich.
- 427 prac podyplomowych

Baza prac dyplomowych (licencjackich, inżynierskich i magisterskich i podyplomowych) została zamknięta pod koniec lutego 2015 (stan w dniu zamknięcia: 18 391 rekordów). Wszystkie dane przeniesiono w ciągu roku sprawozdawczego do Bazy Wiedzy PW, w którym odbywa się bieżąca rejestracja tych dokumentów. Na koniec 2015 roku w Bazie Wiedzy PW zarejestrowano **25 532** opisy prac dyplomowych.

4.4. Biblioteka Cyfrowa

Biblioteka Cyfrowa PW (BC PW) gromadzi cyfrowe wersje publikacji stanowiących historyczny dorobek naukowy uczelni, a także materiały dotyczące historii Politechniki Warszawskiej. Prezentowane w BC PW obiekty w 80% pochodzą ze zbiorów dawnych, ale dostępne są też zdigitalizowane wybrane skrypty, czasopisma i doktoraty stanowiące współczesny dorobek naukowy i dydaktyczny pracowników Politechniki Warszawskiej (sprzed 2013 r., zachowany w BC PW mimo obowiązku archiwizacji prac w bazie Wiedzy PW). Dzięki uczestnictwu BC PW w Federacji Bibliotek Cyfrowych (FBC) można, korzystając z jednego interfejsu, przeszukiwać ponad 2 365 000 zasobów z ponad 110 innych bibliotek cyfrowych w Polsce. Ponadto zasoby BC PW są widoczne w europejskiej bibliotece cyfrowej – **Europeana**.

W 2015 roku do BC PW wprowadzono 683 nowe obiekty, m.in. zeskanowane roczniki czasopism: Przegląd Techniczny z początku XX w., Przegląd Budowlany, Przegląd Elektrotechniczny, Inżynier Kolejowy, Gaz i Woda - z okresu międzywojennego, Biblioteka Warszawska z końca XIX w. (kontynuacje rozpoczętej już w latach poprzednich digitalizacji przedwojennych roczników tych czasopism).

Ponadto umieszczono w Bibliotece Cyfrowej, opracowane w BG bibliografie pełnotekstowe dorobku profesorów okresu dwudziestolecia międzywojennego: Antoniego Rogińskiego, Stanisława Zwierzchowskiego, Józefa Fedorowicza, Kazimierza Wóycickiego, Czesława Domaniewskiego, Władysława Zawadzkiego, Romana Trechcińskiego. W ramach wspomnianych bibliograficznych zestawów piśmiennictwa udostępniono ok. 200 tekstów

publikacji, zeskanowanych z zasobów Biblioteki Głównej lub pozyskanych ze zbiorów innych bibliotek.

W BC PW opublikowane zostały cyfrowe wersje plakatów z wystaw zarówno organizowanych przez Bibliotekę Główną PW (*Fantazje przyrody. Z wystawy fotografii, Profesorowie Politechniki w 20-leciu międzywojennym*, jak i przez inne jednostki uczelni (np. *Wybitni Konstruktorzy Broni Strzeleckiej Politechniki Warszawskiej*, prezentującej dorobek trzech konstruktorów, pracowników PW oraz organizowanej przez Wydział MEiL wystawy: *Na skrzydłach czasu. Ludzie i konstrukcje lotnicze PW*).

Wśród licznych dokumentów dotyczących historii Politechniki Warszawskiej, poza bibliografiami pełnotekstowymi i planszami biograficznymi, znalazły się też artykuły związane z obchodami 100 lat Tradycji Politechniki Warszawskiej oraz materiały wspomnieniowe (o przedwojennej Woli, o okupacji, o Szkole im. Wawelberga, o Powstaniu Warszawskim oraz o odbudowie Politechniki Warszawskiej), a także o historii i dorobku Katedry Budowy Maszyn Matematycznych.

Najczęściej czytane publikacje w BC PW to wciąż dwa zbiory (zestawienia bibliograficzne) wraz z pełnymi tekstami piśmiennictwa profesorów PW. Są to: *Pełnotekstowy zbiór publikacji profesora Witolda Nowackiego* [643 850 wejść od 2008 roku] oraz *Bibliografia pełnotekstowa wybranych publikacji Tadeusza Urbańskiego* [220 126 wejść od 2012 roku]. Podobnym zainteresowaniem cieszy się także *Przegląd Techniczny* 1920 nr 11 [204 178 wejść od 2011 roku].

W Bibliotece Instytutu Mikroelektroniki i Optoelektroniki przystąpiono do digitalizacji prac dyplomowych.

5. USŁUGI INFORMACYJNE i ORGANIZACJA SZKOLEŃ

W bibliotekach SBI udostępniano informacje i oferowano usługi informacyjne, w tym udzielano pomocy w poszukiwaniach literaturowych, lokalizowaniu dostępnych źródeł informacji. Pracownicy bibliotek PW przygotowywali prezentacje, szkolenia oraz materiały informacyjne i instrukcje.

Na zlecenie jednostek organizacyjnych PW nieodpłatnie wykonano 46 kwerend (40 indywidualnych i 6 zbiorowych) natomiast na zamówienie instytucji naukowych spoza Uczelni zrealizowano 3 zestawienia tematyczne na kwotę 1600,- zł. Wykonywano zamówienia na całościowe analizy cytowań literatury naukowej (liczba cytowań, indeks

Hirscha, Impact Factor) na zlecenie poszczególnych pracowników PW. W ramach parametryzacji i zamówień związanych z awansem naukowym, konkursami o granty itp., na zlecenie wydziałów wyszukano cytowania publikacji pracowników tych wydziałów (od początku działalności publikacyjnej pracowników oraz okresy 20-letnie i 5-letnie). Obliczano wskaźnik indeksu Hirscha oraz wyszukiwano wskaźnik Impact Factor dla wybranych czasopism.

Na bieżąco tworzone są następujące źródła informacji:

- **BazTech** – baza danych o zawartości polskich czasopism technicznych, współtworzona z 23 innymi bibliotekami naukowymi. Baza rejestruje artykuły z 645 polskich czasopism z zakresu nauk technicznych, ścisłych i ochrony środowiska. W 2015 roku pracownicy BG wprowadzili do bazy 788 rekordów oraz wykonano 279 podczepień plików pdf (całość prac była dofinansowana z budżetu BG);
- **FOTO** - baza ponad 36 tys. fotografii przejętych z Instytutu Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa; w 2015 roku opracowano 1 138 rekordów opisów bibliograficznych (uzupełniono o niezbędne elementy, np. opis rzeczowy) oraz 2 000 rekordów egzemplarzy (wprowadzono cenę, nr akcesji oraz sygnaturę).
- **WTU04** - baza publikacji profesorów PW w czasopismach do 1939 roku - 2 455 rekordów.
- **Baza Wiedzy PW** - na koniec 2015 roku liczyła ponad 86 tys. rekordów (więcej na ten temat w części 5.2).
- **SYMPONET** – baza materiałów konferencyjnych znajdujących się w bibliotekach polskich. Baza archiwalna, obejmująca lata 1980-2014. W 2015 roku baza była uzupełniana tylko o dokumenty, które ukazały się do końca 2014 roku. Bieżące informacje o materiałach konferencyjnych znajdują się w takich źródłach jak: **NUKAT**- katalog centralny zbiorów polskich bibliotek naukowych i akademickich, baza **Web of Science** rejestrująca materiały konferencyjne z całego świata, bazy dziedzinowe, np. **BazTech** (wymieniona wyżej).

5.1. Szkolenia użytkowników

5.1.1. Przysposobienie biblioteczne

Zajęcia przysposobienia bibliotecznego odbywają się w 2 formach: tradycyjnej oraz metodą e-learning na platformie Moodle. W 2015 roku przeprowadzono następujące rodzaje zajęć dydaktycznych dla studentów:

- zajęcia tradycyjne (wykłady + prezentacje) – udział wzięło łącznie 2 324 studentów studiów I i II stopnia - w Bibliotece Głównej przeszkolono 643 osoby (34 godziny), a w 5 bibliotekach specjalistycznych 1 681 osób (98 godzin).
- e-learning - kurs *Pierwsze kroki w bibliotece/Przysposobienie Biblioteczne* - przeszkolono łącznie 3 597 studentów z 8 wydziałów (kurs opracowany i prowadzony przez pracowników Biblioteki Głównej).
- szkolenia w języku angielskim – *First Steps in Library*, dla 243 studentów z 4 wydziałów (prowadzili pracownicy Biblioteki Głównej).

Na potrzeby wszystkich prowadzonych zajęć przygotowano materiały informacyjne zawierające zróżnicowane treści programowe, w zależności od poziomu studiów.

5.1.2. Szkolenia zaawansowane

Pracownicy Oddziału Informacji Naukowej Biblioteki Głównej przeprowadzili zaawansowane szkolenia z zakresu informacji naukowej, w tym:

1. E-kursy

- *E-Chemia* poprowadzony dla 128 studentów 2 wydziałów,
- Chemiczne bazy danych w badaniach literaturowych -Zajęcia w ramach studiów II stopnia dla studentów Wydziału Chemicznego, w których udział wzięło 130 osób.
- E-kurs *Mierniki oceny aktywności publikacyjnej* zaliczony przez 280 doktorantów,
- E-kurs *Jak pisać pracę naukową* dla 343 osób,
- E-kurs *Searching and Shearing Knowledge* dla 12 osób,
- E-kurs *Podstawy Informacji naukowej i patentowej* - 250 osób.

2. Zajęcia tradycyjne

- Zajęcia w ramach przedmiotu *Informacja naukowa i patentowa* (obowiązkowego, obieralnego lub jako wsparcie innego przedmiotu programowego) na 4 wydziałach (Wydział Inżynierii Chemicznej i Procesowej, Wydział Inżynierii Lądowej, Wydział Inżynierii Materiałowej, Wydział Chemiczny) w ramach studiów I i/lub II stopnia – łącznie 2 509 osoby 237 godz;
- *Biblioteczne zasoby informacyjne* – Seminarium Pedagogiczne w semestrach letnim i zimowym – łącznie 900 doktorantów, 16h.

Pracownik Biblioteki Wydziałowej SIMR prowadzi dla I-go roku zajęcia *Własność intelektualna*. Jest to przedmiot (8 godz.) połączony z przysposobieniem bibliotecznym (2 godz.) w semestrze. W 2015 roku przeszkolono w ten sposób 584 studentów z tego wydziału (łącznie 50 godzin).

5.1.3. Szkolenia indywidualne

Obsługa katalogu komputerowego, wykorzystanie narzędzia RefWorks, cytowania czy wyszukiwanie w bazach danych to główne zagadnienia szkoleń indywidualnych prowadzonych w Oddziale Informacje Naukowej. Część z tych szkoleń prowadzona jest w języku angielskim. W 2015 roku ta forma pomocy użytkownikom zajęła 110 godzin (55 godzin w jęz. ang.).

Praktyki studenckie w BG odbyło 2 studentów IINiSB UW (312 godzin). Staże zawodowe odbyło 2 bibliotekarzy z innych bibliotek naukowych (70 godzin). Dla 120 uczniów szkół warszawskich (gimnazjów i liceów) przeprowadzono lekcje biblioteczne na temat działalności Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej. Pracownicy Oddziału informacji Naukowej oprowadzali po bibliotece gości władz Uczelni (dziennikarze z Indonezji, grupa z Arabii Saudyjskiej) oraz Biblioteki Głównej.

Informację o praktykach zawodowych odbywanych przez pracowników SBI podano w części 7.

5.1.4. Szkolenia dla redaktorów Bazy Wiedzy PW

W związku zadaniami Biblioteki Głównej, obejmującymi organizację prac i szkolenia w zakresie obsługi Bazy Wiedzy PW w 2015 roku, Biblioteka Główna we współpracy z Wydziałem EiTI zorganizowała cykl szkoleń skierowanych do wszystkich redaktorów

wydziałowych wprowadzających dane oraz przygotowujących raporty z bazy Wiedzy PW. Szkolenia obejmowały następującą problematykę:

- Prezentacje funkcjonalności Bazy Wiedzy PW i zasad wprowadzania danych,
- Szkolenia dla redaktorów Bazy Wiedzy PW (wprowadzanie danych - formuły, najczęściej popełniane błędy)
- Szkolenia dla importerów i menagerów Polskiej Bibliografii Naukowej - moduł sprawozdawczy

W szkoleniach uczestniczyło łącznie 220 osób (w tym 194 podczas szkoleń grupowych - 196 godzin oraz 26 osób podczas szkoleń indywidualnych - 78 godzin). Zaktualizowano oraz uzupełniono materiały szkoleniowe, dokonano korekty informacji zamieszczonych na stronie domowej.

5.2. Baza Wiedzy PW oraz System Informacji o Nauce POL-on

Podstawą bieżącego funkcjonowania Bazy Wiedzy PW jest **Zarządzenie Rektora nr 03/2014 z dnia 29/01/2014**, które m.in. określa zadania Biblioteki Głównej, a wśród nich:

1. występowanie do Rektora z wnioskiem o zmiany w zakresie zasad i organizacji funkcjonowania Bazy Wiedzy PW, modernizację infrastruktury informatycznej, oraz rozwój systemu;
2. bieżąca aktualizacja danych wspólnych i formalnych, np. tytułów czasopism oraz nazw serii (dopisano 159 tytułów), tytułów konferencji (dopisano 95), zaktualizowanie danych dotyczących punktacji publikacji wg ogłoszonych w grudniu 2015 roku list Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, aktualizowanie na bieżąco nazw jednostek PW, oraz informacji pomocniczych dla redaktorów i osób wyszukujących informacje;
3. prowadzenie bieżącej korekty danych i udzielanie informacji o sposobie ich wprowadzania redaktorom wydziałowym (wykonano korektę ponad 850 rekordów; dwukrotnie przesyłano do dziekanów wyciąg z bazy z prośbą o weryfikację danych);
4. monitorowanie procesu archiwizacji utworów i wskazywanie braków w tym zakresie redaktorom i kierownikom jednostek PW;
5. prowadzenie listy redaktorów (na koniec 2015 roku 132 osoby) oraz bieżące aktualizowanie tych danych na potrzeby systemu autoryzacji;

6. prowadzenie szkoleń i opracowywanie materiałów instruktażowych dla redaktorów; zapewnienie bieżącej pomocy merytorycznej redaktorom w zakresie obsługi i wprowadzania danych do Bazy Wiedzy PW (prowadzenie help desk);
7. sporządzanie raportów i sprawozdań dotyczących statystyk zawartości Bazy Wiedzy PW na potrzeby Rektora (przygotowano dane do sprawozdania Rektora za rok 2014/2015) i zewnętrznych systemów sprawozdawczości (POL-on i PBN-moduł sprawozdawczy).;
8. prowadzenie strony internetowej Bazy Wiedzy PW;
9. promowanie Bazy Wiedzy PW w środowisku Uczelni oraz systemach i serwisach informacji naukowej.

Pracownicy, utworzonego formalnie w maju 2015 roku Oddziału ds. Bazy Wiedzy PW na bieżąco udzielali informacji oraz indywidualnych konsultacji w zakresie wprowadzania danych (analiza błędów, poprawność opisu). Prowadzono także prace administracyjne: nadawanie uprawnień redaktorom wydziałowym, wprowadzono zmiany na liście czasopism, w nazwach konferencji, likwidowano duplikaty, wprowadzono nowe afiliacje. W pracach nad rozwijaniem oprogramowania BW PW, Biblioteka Główna bierze udział przez testowanie jego nowych wersji i zgłaszanie propozycji zmian i nowych rozwiązań (np. nowych raportów). Informacje o prowadzonych szkoleniach dla redaktorów podano w części 5.1.4.

W całym okresie sprawozdawczym trwały prace nad modyfikacją opisów dokumentów (przygotowaniem formularzy dla nowych typów danych np. nowych rodzajów aktywności zawodowej, rozbudowa informacji o konferencjach i nagrodach, w celu dostosowania opisów do wymogów Polskiej Bibliografii Naukowej). Modyfikowano narzędzia do wyszukiwania, kopiowania rekordów do bazy i raporty umożliwiające pobieranie danych w dogodnej formie, a przede wszystkim podejmowano działania zmierzające do zachęcenia redaktorów do intensyfikacji prac nad bieżącym uzupełnianiem Bazy.

W czwartym kwartale 2015 roku rozpoczęto sukcesywne uzupełnianie plików rozpraw doktorskich w Bazie Wiedzy PW. Dla rozpraw obronionych w latach 2007-2014 pliki tekstowe przekazała Oficyna Wydawnicza PW. Zaplanowano digitalizację ponad 500 rozpraw dostępnych w Bibliotece Głównej w wersji drukowanej (2000-2006), z czego w 2015 roku zdigitalizowano 191 rozpraw z lat 2005-2006.

Statystykę wprowadzania danych do bazy w latach 2013- 2015 roku przedstawiają Tabele 11 i 12.

Typ publikacji	2013	2014	2015
Książki	1106	1084	2521
Artykuły i rozdziały (w tym materiały konferencyjne)	7701	9515	10650
Raporty	67	452	929
Tłumaczenia	1	4	6
Prace inżynierskie / licencjackie	160	2676	9850
Prace magisterskie	70	1758	11018
Rozprawy doktorskie	503	219	190
Projekty	270	244	1170
Patenty	13	545	260
Aktywność zawodowa	0	583	9353
Razem	9891	17080	37529
Wprowadzone nowe tytuły czasopisma i serii książkowych	122	6392	482

Tab.11. Statystyka liczby wprowadzonych publikacji do Bazy Wiedzy PW w latach 2013- 2015 (wg roku wprowadzenia, nie roku wydania)

Baza Wiedzy PW - dane opublikowane w latach 2013-2015

Typ publikacji	2013	2014	2015
Książki	723	734	606
Artykuły i rozdziały (w tym materiały konferencyjne)	4278	4356	4014
Raporty	301	395	345
Tłumaczenia	0	2	0
Prace inżynierskie / licencjackie	1861	2032	3160
Prace magisterskie	1270	1648	2143
Rozprawy doktorskie	123	91	71
Projekty	558	596	518
Patenty	65	55	30
Aktywność zawodowa	980	1160	1168
Razem	10159	11069	12055

Tab.12. Statystyka publikacji w Bazie Wiedzy PW wg roku wydania / obrony / udzielenia / udostępnienia / zgłoszonej aktywności

Na 4 wydziałach redaktorami wydziałowymi, odpowiedzialnymi za aktualizację danych dotyczących dorobku wydziału są pracownicy bibliotek (Wydział Architektury, Wydział IBHiŚ, Wydział MEiL i Wydział IL) oraz w Szkole Biznesu. Pracę redaktorów wydziałowych wspierają pracownicy Filii BG PW Biblioteki Wydziału Chemicznego.

Od lipca 2015 roku pracownicy Biblioteki Głównej są odpowiedzialni za wprowadzanie części danych do Systemu Informacji o Nauce POL-on¹. Podział zadań w zakresie aktualizacji modułów sprawozdawczych przez jednostki PW określa Zarządzenie Rektora nr 49/2015 z dnia 30/11/2015.

W okresie od lipca do końca grudnia 2015 roku w Bibliotece Głównej wprowadzano dane w 4 modułach Systemu POL-on:

Typ danych	Liczba opisów
Patenty	329
Konferencje	300
Nagrody i wyróżnienia	375
Biblioteki	24

Tab. 13 Liczba rekordów wprowadzonych do POL-on przez pracowników Biblioteki Głównej

Praca obejmowała weryfikację danych w Bazie Wiedzy PW oraz korektę danych w POL-on na podstawie wniesionych przez redaktorów wydziałowych uwag. Ze względu na niedoskonałość bazy POL-on (w szczególności przy identyfikacji nazwisk), praca ta jest dość żmudna i wymaga wielokrotnych poprawek i uzupełnień. Redaktorzy wydziałowi (managerowie bibliografii w PBN) zobowiązani byli do akceptacji zaimportowanych z BW PW do *Polskiej Bibliografii Naukowej - moduł sprawozdawczy* informacji o publikacjach stanowiących dorobek jednostek podstawowych PW za okres 2013-2015. Przy tej okazji zgłaszano błędy i informacje o niezbędnych korektach w Bazie Wiedzy PW. Akcja składania aktualizacji sprawozdań w PBN jest prowadzona kwartalnie.

¹ Zgodnie z art. 9 Ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015 poz. 249) oraz § 3.1 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 czerwca br. w sprawie Systemu Informacji o Nauce (Dz. U. 2015 poz. 944) z lipca 2015 roku. Aktualizacja Systemu Informacji o Nauce odbywa się w cyklach kwartalnych.

W ramach Open Access Week 2015 Biblioteka Główna i Instytut Informatyki Wydziału Elektroniki i Technik Informacyjnych Politechniki Warszawskiej zorganizowały w dniach 20-21 października 2015 roku *II Ogólnopolskie Seminarium użytkowników oprogramowania Uczelnianej Bazy Wiedzy OMEGA-PSIR*. Celem spotkania było promowanie idei otwartości w nauce, a także prezentacja oprogramowania Uczelnianej Bazy Wiedzy Omega-PSIR i doświadczeń jego użytkowników. Podkreślano funkcjonalności oprogramowania dla promocji osiągnięć naukowych oraz jego spójności z wymaganiami Systemu Informacji o Nauce i wdrożonymi modułami sprawozdawczymi w systemach POL-on i Polskiej Bibliografii Naukowej. W seminarium wzięło udział ogółem - 80 osób z 21 instytucji (w tym 35 uczestników z PW).

5.3. Działania informacyjne i promocyjne

W Bibliotece Głównej przywiązuje się dużą wagę do zapewnienia sprawnej, bieżącej komunikacji pomiędzy jednostkami SBI oraz użytkownikami bibliotek. W tym celu aktualizowana jest na bieżąco strona domowa, aktywne są serwisy społecznościowe (Facebook - od 2010 roku ponad 990 lajków, YouTube -5 filmów od 2012 roku, w tym jeden z ponad 10,8 tys. wejść na wersję polską i prawie 1,3 tys. na wersję angielską), Blog - 39 notatek w 2015 roku, łącznie od 2008 roku ponad 73 tys. wizyt), przygotowywane są informacje na posiedzenia Senatu i Rady Bibliotecznej, a bieżące informacje przeznaczone dla czytelników są wywieszane na tablicach ogłoszeń i na drzwiach pomieszczeń w strefie bibliotecznej.

Od grudnia 2013 roku funkcjonuje *System zdalnej prezentacji informacji Biblioteki Głównej PW*, dla którego przyjęto nazwę **Binfo**. Monitory zlokalizowano w 6 punktach (2 w Gmachu Głównym, 2 w Filii BG Bibliotece w Płocku i po jednym w Filii BG Bibliotece Wydziału Chemicznego oraz w Filii BG Bibliotece terenu Południowego).

Materiały informacyjne przygotowano w 26 grupach tematycznych, z których 13 było w roku sprawozdawczym aktualizowane, w tym niektóre z nich wielokrotnie. Łączny czas prezentowanych materiałów informacyjnych to 55 minut (2014 - 40 min.).

Dodatkowo w systemie pojawiały się informacje przygotowywane przez Biuro ds. Przyjęć na Studia Politechniki Warszawskiej, a także przez organizacje studenckie, które chętnie korzystają z tej formy przekazu informacji o swojej działalności .

Ważną inicjatywą dla promocji działalności Biblioteki Głównej jest utrzymywanie strony domowej w 3 wersjach językowych (polski, angielski i od 2014 roku także rosyjski).

Na potrzeby jednostek PW podlegających ocenie podczas procedury akredytacji kierunków studiów przygotowywane są raporty informujące o zasadach funkcjonowania Biblioteki Głównej oraz zbiorach związanych tematycznie z ocenianym kierunkiem kształcenia. W 2015 roku opracowano raporty dla: Wydziału Mechanicznego, Budownictwa i Petrochemii w Płocku oraz Wydziału Inżynierii Lądowej. Biblioteka Wydziału MEiL była wizytowana przez Komisję Akredytacyjną.

Od listopada 2014 r. dostępny jest na stronie domowej BG PW, przygotowany i na bieżąco aktualizowany przez Sekcję Kolekcji Dziedzinowych Biblioteki Głównej, **Serwis Dziedzinowy**. Prezentuje on informacje branżowe, informacje o zbiorach drukowanych i elektronicznych, dla następujących dziedzin:

- Architektura. Urbanistyka. Sztuka
- Budownictwo
- Chemia
- Ekonomia i Zarządzanie
- Elektrotechnika
- Fizyka
- Geodezja i Kartografia
- Informatyka
- Matematyka
- Nauki Społeczne
- Ochrona i Inżynieria Środowiska
- Transport.

Serwis zawiera informacje o dyżurach prowadzonych przez bibliotekarzy dziedzinowych. Na bieżąco aktualizowane są wiadomości o nowościach zakupionych do zbiorów – linki do okładek i opisów promowanych nowości (książek i czasopism), informacje o dostępnych publikacjach elektronicznych. Dostępna jest zakładka – kwartalne raporty nowości książkowych w układzie działowym. Serwis ułatwia początkującym użytkownikom wyszukiwanie książek (chmura tagów), a także odsyła do innych przydatnych w danej dziedzinie stron, informuje o planowanych konferencjach i innych ważnych wydarzeniach. Został oceniony jako przydatny dla społeczności uczelni i jest linkowany na stronach domowych wielu wydziałów. O zainteresowaniu tą formą informacji świadczy duża liczba odwiedzin serwisu (na koniec 2015 roku na przykład: Ochrona i Inżynieria Środowiska - ponad 3,8 tys. , Geodezja i kartografia ponad 3,5 tys., Fizyka ponad 3,5 tys., Architektura. Urbanistyka. Sztuka ponad 3,4 tys., Transport prawie 3 tys.).

5.4. Wystawy

Biblioteka Główna w 2015 roku, oprócz wymienionych w części 8.2 wystaw związanych z obchodami 100lecia Odnowienia Tradycji PW, organizowała i/lub prezentowała następujące wystawy:

- ***W niezwykłym Świecie Kryształów*** – prezentująca piękno kryształów, ich skomplikowaną strukturę, historię badań oraz ich zastosowanie we współczesnym świecie. Wystawa została zorganizowana z okazji Międzynarodowego Roku Krystalografii IYCr2014 oraz Jubileuszu 650-lecia Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Wystawa była prezentowana w Gmachu Głównym oraz w Filii PW w Płocku.
- ***Wąskie linie znów. Kres kolei wąskotorowych PKP w 2001 roku w obiektywie humanisty*** – zdjęciom barwnym oraz czarno-białym (dokumentalnym i inscenizowanym) autorstwa Piotra Wiesława Rudzkiego towarzyszył video-art Anny Marii Boros. Dodatkowo zaprezentowano również oryginalne zbiory z kolekcji dr Zbigniewa Tucholskiego i Marka Moczulskiego. Podczas wernisażu autor prezentował fragmenty swojej książki.

Biblioteka Wydziału Elektroniki i Technik Informatycznych zorganizowała wystawę prac studentów Wydziału Architektury. Jej celem było pozyskanie projektu muralu, który miał zostać zaprezentowany na ścianach nowo otwartej czytelnicy zbiorów elektronicznych.

W 2015 roku organizowane były także tradycyjnie wystawy współczesnych książek naukowych, których zakup może wzbogacić zbiory bibliotek PW. W roku sprawozdawczym wystawy zorganizowano w:

- Filii BG Bibliotece Wydziału Chemicznego,
- Filii BG Bibliotece w Płocku,
- Bibliotece Wydziału Architektury,
- Bibliotece Wydziału Fizyki,
- Bibliotece Wydziału MiNI,
- Bibliotece Wydziału MEiL,
- Bibliotece Wydziału SiMR
- Bibliotece Instytutu Informatyki (WEiTI),
- Bibliotece Instytutu ETSIP,
- Bibliotece Szkoły Biznesu.

6. UDOSTĘPNIANIE

W 2015 roku w zintegrowanym systemie bibliotecznym było zarejestrowanych **24 364** użytkowników aktywnie korzystających z usług bibliotecznych, w tym **21 883** czytelników wypożyczających książki na zewnątrz, pozostała grupa korzysta głównie z dostępu do kolekcji elektronicznych.

Udostępnianie zbiorów tradycyjnych we wszystkich bibliotekach SBI łącznie w latach 2011-2015 przedstawia Tabela 14.

	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba wypożyczeń	855 231	693 925	683 456	614 301	571 381

Tab.14 Udostępnianie zbiorów tradycyjnych w bibliotekach SBI ogółem w czytelniach i na zewnątrz w latach 2011-2015

Liczbę wypożyczeń w bibliotekach na poszczególnych wydziałach w latach 2011-2015 przedstawiono w Załączniku 9.

Udostępnianie zbiorów drukowanych ogółem we wszystkich bibliotekach SBI było niższe o 7% niż w roku 2014. Wzrosło natomiast (o 6%) wykorzystanie czytelników bibliotecznych, do czego przyczyniły się wydłużone godziny pracy Wolnego Dostępu BG w czasie miesięcy wakacyjnych.

Statystykę udostępniania na miejscu w całym SBI w latach 2011-2015 przedstawia Tabela 15.

	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba odwiedzin	371 381	366 187	490 243	357 880	378 583
Liczba wypożyczeń na miejscu	377 944	253 017	254 351	219 241	189 461

Tab. 15. Udostępnianie zbiorów w czytelniach w latach 2011-2015

W 2015 roku w okresie wakacji letnich trzy poziomy Wolnego Dostępu w Bibliotece Głównej funkcjonowały codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach 9-18:30. W akcji wydłużonych godzin pracy uczestniczyło 10 pracowników Sekcji Udostępniania i 20 pracowników spoza Sekcji. Czytelnikom akcja spodobała się. Często zostawali w Wolnym Dostępie do zamknięcia. Bibliotekę w okresie wakacji odwiedziło o 2 050 osób więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Nie przełożyło się to natomiast na wzrost liczby wypożyczeń. Podobnie jak w okresie całego roku i tu zaobserwowano spadek

– wypożyczono o 622 woluminów mniej niż w tym okresie w 2014 roku. Więcej na temat akcji wydłużonych godzin dostępności Biblioteki Głównej w Informacjach BG PW nr 3/2015.

6.1. Wykorzystanie zbiorów elektronicznych

Stale wzrasta zainteresowanie zasobami elektronicznymi, co przedstawia Tabela 16

	2011	2012	2013	2014	2015
Czas [h:min:s]	26 382:21:39	22 186:46:04	21 337:36:12	20 887:31:51	25 509:48:28
Liczba logowań	171 372	363 690	549 639	768 755	268 563
Średni czas sesji	00:09:14	00:03:37	00:02:19	0:01:37	00:05:41
Przesłane treści (w byte'ach)	640 977 056 481	686 642 529 256	647 115 318 961	818 169 482 078	1 064 717 526 586
Średnia pobranych byte'ów na sesję	3 740 267	1 866 337	1 177 346	1 064 278	3 964 498

Tab. 16. Wykorzystanie e-baz w latach 2011-2015

Z roku na rok pobieranych jest coraz więcej treści. W 2015 roku wydłużył się czas korzystania z tych zasobów.

Liczba sesji przeprowadzanych z terenu PW wyniosła 128 018, natomiast z adresów IP spoza domeny PW logowano się 140 545 razy. Najczęściej z e-zasobów korzystali użytkownicy z Wydziału EiTI. Największe wykorzystanie odnotowano wśród grup studentów studiów dziennych oraz pracowników naukowych PW. Szczegółowa statystyka udostępniania zasobów cyfrowych została przedstawiona w Załącznikach nr 10-14. Wydaje się, że przedstawiane w 2014 roku w sprawozdaniu znacząco wyższe wykorzystanie baz było wynikiem błędu, który mógł być spowodowany aktualizacją systemu autoryzacji dostępu do zasobów elektronicznych (HAN) lub obecny niższy wynik jest efektem włączenia multiwyszukiwarki PRIMO i związanej z tym utraty części wcześniej zgromadzonych w systemie HAN danych.

6.2. Inne usługi

Aby zapewnić użytkownikom dostęp do potrzebnych dokumentów biblioteki oferują wypożyczenia międzybiblioteczne. W 2015 roku sprowadzono z innych bibliotek 671 książek (BG - 658, w tym w formie wypożyczenia krótkoterminowego z dostępem do wersji cyfrowej: 12 zamówień) oraz 220 kopii dokumentów oryginalnych w postaci plików cyfrowych zamówionych materiałów. Na zamówienia otrzymane z innych bibliotek, ze zbiorów jednostek SBI PW udostępniono: 664 książek (BG - 626), 14 zeszytów czasopism, 179 kopii - plików cyfrowych oraz 607 stron odbitek reprograficznych.

We wszystkich bibliotekach SBI wykonano 18 644 stron odbitek reprograficznych (BG-17 083), w tym 74% dla użytkowników indywidualnych. Pracownia digitalizacji Biblioteki Głównej wykonała 1 000 818 stron kopii cyfrowych, z tego 81% na potrzeby BG (w tym 754 633 dla projektu Mercuriusz). W tym samym okresie na bezpłatnym, samoobsługowym skanerze dostępnym w Wolnym Dostępie na II poziomie BG PW czytelnicy wykonali 184 164 stron kopii.

7. PODNOSZENIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

Ważnym działaniem jest dążenie do stałego podnoszenia kwalifikacji i wiedzy pracowników bibliotek. Swoje umiejętności i kwalifikacje pracownicy wzbogacali poprzez uczestnictwo w szkoleniach i warsztatach. W tej grupie szczególnie aktywni byli pracownicy BG PW. Brali oni także udział w krajowych i zagranicznych konferencjach i seminariach. Wykaz konferencji, w których wzięto udział, znajduje się w Załączniku 16A. W 62 konferencjach i seminariach krajowych uczestniczyło 131 bibliotekarzy, a w 10 zagranicznych udział wzięło 20 osób. Na konferencjach przedstawiono 3 referaty, 6 prezentacji oraz 1 poster [Załącznik nr 16B].

Pracownicy BG wzięli udział w 28 szkoleniach organizowanych przez krajowe instytucje i firmy zewnętrzne oraz w 14 szkoleniach prowadzonych przez jednostki i komórki organizacyjne PW (łącznie 248 godzin). Uczestniczyło w nich łącznie 85 osób. Wiedzę i umiejętności bibliotekarze poszerzali również poprzez szkolenia on-line. W 2015 roku w 24 webinarach udział wzięły 64 osoby (łącznie 56 godzin). 1 osoba uzupełniała swoje wykształcenie w ramach studiów I stopnia, 2 osoby w ramach studiów II stopnia i 1 na studiach podyplomowych.

Naukę języków obcych (język angielski i rosyjski) kontynuowało w BG 12 bibliotekarzy.

Podnoszenie kwalifikacji i rozwijanie umiejętności odbywa się również w BG PW w ramach wewnętrznych kursów i warsztatów: w 38 szkoleniach uczestniczyło 168 bibliotekarzy BG i SBI (566 godzin). [Załącznik 15B].

Bibliotekarze bibliotek specjalistycznych poszerzają swoją wiedzę merytoryczną podczas cyklicznych spotkań z dyrekcją i przedstawicielami jednostek Biblioteki Głównej, które służą bieżącej wymianie informacji. Są także okazją do omawiania nowych uregulowań prawnych, oferowanych usług, najnowszych zasobów elektronicznych i sposobów korzystania z nich. Przedstawiane i analizowane są stosowane oraz dopiero wdrażane procedury i praktyki biblioteczne.

Pracownicy SBI PW są autorami 5 publikacji wydanych w 2015 roku [Załącznik nr 17].

8. WYDARZENIA

Bieżące informacje o sprawach ważnych dla systemu biblioteczno-informacyjnego PW były zamieszczane w biuletynie *Informacje Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej* (4 zeszyty w 2015 roku, pełne teksty na stronie domowej) oraz na bieżąco w aktualnościach na stronie domowej. Kilka z podanych tam faktów warto szczególnie podkreślić i skomentować.

8.1. Mercuriusz

Projekt o nazwie *Zintegrowany Portal Polskich Czasopism Naukowych Mercuriusz*, realizowany był przez Konsorcjum, utworzone przez Bibliotekę Narodową (lider) i Bibliotekę Główną Politechniki Warszawskiej. Realizacja projektu planowana początkowo na 2 lata, została skrócona do 14 miesięcy, ze względu na późne przyznanie środków. Podstawowym celem projektu było udostępnienie – z poszanowaniem zasad prawa autorskiego – plików cyfrowych artykułów z polskich czasopism naukowych za okres 2003-2014 w bazie Mercuriusz. Baza działa na zasadzie wypożyczeń międzybibliotecznych (tj. jeden użytkownik korzystający z pliku na terenie jednej z zarejestrowanych w systemie bibliotek).

Celem zadania realizowanego przez Bibliotekę Główną było udostępnienie użytkownikom pełnotekstowych wersji artykułów naukowych z zakresu nauk technicznych wraz z metadanymi. Zgodnie z przyjętymi w studium wykonalności założeniami prace nad realizacją zadania obejmowały kilka równoległych działań: tworzenie metadanych, skanowanie, zamieszczanie zdigitalizowanego materiału i metadanych w repozytorium Biblioteki Narodowej oraz ich udostępnienie.

Dla realizacji projektu zakupiono: skaner dziełowy Zeutschel oraz 3 skanery dokumentowe (przelotowe) Kodak i3400. Dla przyspieszenia opracowania metadanych artykułów z czasopism naukowych zakupiono dla osób realizujących projekt 20 sztuk zestawów komputerowych oraz 6 licencji oprogramowania bibliotecznego. Zakupiono system archiwizacji i backupu w celu zapewnienia właściwego przechowywania i bezpieczeństwa wytwarzanych metadanych i kopii cyfrowych, w tym jednoczesnego archiwizowania dużej ilości skanów i metadanych.

Pierwszym etapem było opracowanie metadanych (opisów) artykułów z czasopism. Opisy zostały przygotowane w formacie wymiennym MARC21. Opis rzeczowy został opracowany w języku Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej. Ogółem sporządzono **177 031** opisów artykułów. Dane te zostały zamieszczone w repozytorium Biblioteki Narodowej. W realizacji zadania uczestniczyło 55 etatowych pracowników BG PW, których obciążenie zadaniami realizowanymi w projekcie w zależności od natężenia prac w projekcie wynosiło od 30% do 55% czasu pracy oraz okresowo 7 pracowników zatrudnionych na umowy cywilno - prawne.

Równolegle do procesu budowania zbioru metadanych odbywała się digitalizacja czasopism. Prace odbywały się z użyciem skanerów dokumentowych oraz skanera dziełowego. Wersje cyfrowe czasopism zamieszczono w repozytorium Biblioteki Narodowej (oraz archiwizowano w systemie backup). W ramach zadania wykonano łącznie **780 000** skanów. W realizacji zadania uczestniczyło 10 etatowych pracowników BG PW, których obciążenie zadaniami w zależności od natężenia prac w projekcie wynosiło od 45% do 55% czasu pracy oraz okresowo 9 pracowników zatrudnionych na umowy cywilno - prawne.

W kolejnym etapie przeprowadzono segmentację dla wskazanej przez Bibliotekę Narodową części zdigitalizowanych czasopism, tj. wydzielono z zeskanowanych zeszytów pliki artykułów. Ostatnim elementem procesu było połączenie plików artykułów z rekordami metadanych, nadanie uprawnień dostępu do poszczególnych obiektów cyfrowych i ich udostępnienie. W ramach zadania udostępniono **71 000** artykułów. W realizacji zadania uczestniczyło 19 zatrudnionych pracowników na umowach cywilno-prawnych.

We wrześniu 2015 r., odbyła się, zorganizowana przez Bibliotekę Główną Politechniki Warszawskiej, konferencja pt. *Zintegrowana Platforma Polskich Czasopism Naukowych Mercuriusz*, której celem była promocja projektu. Konferencja podzielona była na trzy bloki tematyczne: prezentacja założeń projektu, praktyczne aspekty funkcjonowania platformy oraz zagadnienia prawa autorskiego związane z digitalizacją i udostępnianiem publikacji naukowych. W ramach przygotowań do konferencji powstała strona z bieżącymi

informacjami na jej temat. Dla szerszej promocji konferencji podjęto współpracę z organizatorami X Forum Młodych Bibliotekarzy. Zorganizowano szeroką kampanię promocyjno-informacyjną na portalach branżowych, między innymi: **Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich**, **Bibliosfera.net**, **Lustro Biblioteki** etc. Zamieszczono również szereg postów na profilu społecznościowym Facebook. Dla uczestników konferencji przygotowano gadzety promocyjne, spełniające kryteria funkcjonalności i użyteczności, opatrzone specjalnie zaprojektowaną grafiką (element promocji wizualnej Projektu). Udział w konferencji wzięło 91 osób, w tym 15 z X Forum Młodych Bibliotekarzy (więcej na temat konferencji w *Informacjach BG PW* NR 3/2015).

8.2. Obchody 100lecia Odnowienia Tradycji Politechniki Warszawskiej

W 2015 roku Uczelnia obchodziła jubileusz 100 lecia Odnowienia Tradycji Politechniki Warszawskiej. Z tej okazji odbyło się szereg uroczystości i imprez o charakterze centralnym, jak również organizowanych przez jednostki PW. Ich wykaz dostępny jest na stronie jubileuszu (<http://www.100lecie.pw.edu.pl/>). Część materiałów, które zostały przygotowane z okazji jubileuszu jest dostępna w Bibliotece Cyfrowej PW (więcej w części 4.4).

Uroczystościom organizowanym w Gmachu Głównym towarzyszyło 8 plansz informujących o historii i aktualnych osiągnięciach Uczelni. Plansze opracowała merytorycznie i graficznie Dorota Wojnowska (BG PW). Plansze te były także prezentowane podczas Warszawskiego Pikniku Archiwalnego – przypominając mieszkańcom stolicy o trwających w Uczelni obchodach.

Jednym z elementów obchodów była przygotowana przez Bibliotekę Główną Politechniki Warszawskiej wystawa plakatu z tytułem **100 Profesorów na 100-lecie Odnowienia Tradycji PW**. Wystawa prezentowała sylwetki wszystkich profesorów PW, działających na Uczelni w okresie odradzającej się państwowości polskiej oraz w dwudziestoleciu międzywojennym. Sylwetki poszczególnych uczonych przedstawiają ich biogramy, dorobek w życia naukowego, organizacyjnego i społecznego. Plakaty zostały przygotowane na podstawie materiałów archiwalnych oraz zbiorów specjalnych z zasobu BG PW. Wystawa składała się ze 103 plansz przygotowanych w jednolitej i estetycznej stylistyce plastycznej. Wystawa była prezentowana (za zgodą stołecznego konserwatora zabytków) w okresie od 15 czerwca do 30 listopada 2015 r. na ogrodzeniu terenu głównego Politechniki Warszawskiej od ul. Nowowiejskiej. Plansze przygotował 11 osobowy zespół, pracowników BG oraz dwuosobowy zespół odpowiedzialny za opracowanie graficzne (więcej na temat

wystawy w Informacjach BG nr 2/2015). Wystawa wzbudziła duże zainteresowanie warszawiaków i osób odwiedzających w tym okresie Uczelnię, a także emerytowanych pracowników Uczelni i rodzin osób, których dorobek prezentowano na planszach. Po zakończeniu wystawy, część plansz została przekazana zainteresowanym wydziałom, a część została udostępniona do zaprezentowania w siedzibie PKP PLK (sylwetki profesorów związanych z kolejnictwem). W podobnej formule graficznej (opracowanej przez ten sam zespół autorski) przygotowano także wystawy na Wydziale MiNI (***Początki matematyki w Politechnice Warszawskiej - wybrane sylwetki***) oraz Wydziale IBHiŚ (odstąpienie popiersia Gabriela Narutowicza).

Wystawy przygotowane z okazji obchodów 100lecia Odnowienia Tradycji w Filii BG Bibliotece Wydziału Chemicznego (BWCh) to: ***Filia Biblioteki Głównej PW - Biblioteka Wydziału Chemicznego wczoraj i dzisiaj*** oraz wystawa w gablotach prezentująca sylwetki dziesięciu profesorów Wydziału Chemicznego z okresu dwudziestolecia międzywojennego. Obie wystawy zostały opracowane merytorycznie przez pracowników BWCh (wystawa prezentująca historię i obecne dokonania tej Biblioteki także opracowanie graficzne). W BWCh powstała także Bibliografia dotycząca historii i działalności Wydziału (dostępna w Bibliotece Cyfrowej PW). Pracownicy biblioteki aktywnie wspierali też przygotowanie informacji o historii Wydziału na spotkanie z okazji jubileuszu organizowane przez władze Wydziału. Ponadto opracowywana jest historia Biblioteki Wydziału Chemicznego autorstwa Janiny Kurowskiej-Matery.

W przygotowaniu wystaw oraz opracowaniu publikacji jubileuszowych udział brali również przedstawiciele kilku bibliotek specjalistycznych, w tym: Wydziału Architektury, Wydziału IBHiŚ oraz Wydziału IL (Instytut Dróg i Mostów).

W Dniu Kolejarza (25 listopada) w związku z trwającymi również w 2015 roku obchodami 170lecia Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej Biblioteka Główna zaprezentowała wystawę oraz zorganizowała seminarium ***Para zbliża odległości***, których celem była popularyzacja historii kolejnictwa, a także prezentacja sylwetki wybitnego konstruktora parowozów, profesora PW – Antoniego Xsiężopolskiego. Podczas seminarium odbyła się promocja książki wydanej nakładem Biblioteki Głównej, autorstwa Zbigniewa Tucholskiego: ***Profesor Antoni Xsiężopolski. Twórca polskiej szkoty lokomotyw***. Publikacja książki była jednym z elementów obchodów 100lecia Odnowienia Tradycji PW.

Rok jubileuszu Uczelnia uczciła wybiciem pamiątkowych medali (złotych, srebrnych i brązowych), które wręczane były instytucjom, z którymi PW współpracuje, a także szczególnie zasłużonym aktualnym i emerytowanym pracownikom PW. Biblioteka Główna

uzyskała możliwość wręczenia 15 medali srebrnych i 20 brązowych. Wśród wyróżnionych znaleźli się pracownicy i emerytowani pracownicy BG z ponad 28 letnim stażem pracy w PW oraz jedna młodsza stażem osoba zatrudniona w BG (listę nagrodzonych osób zawiera Załącznik 18). Medale wręczono także przedstawicielom 6 firm, z którymi Biblioteka Główna współpracuje szczególnie blisko. Srebrne medale otrzymały: Aleph Polska oraz ABE-IPS, natomiast brązowe: AKME, MCB, Press Import Wydawnictw Naukowych, Księgarnia Studencka Bożena Dębiec.

8.3. Nowa wersja zintegrowanego systemu bibliotecznego. Nowa jakość katalogu zbiorów.

Na przełomie kwietnia i maja 2015 roku biblioteki PW przeszły na nową wersję zintegrowanego systemu bibliotecznego (wersja 22). Jednocześnie z tym samym dostawcą podpisano umowa licencyjna na udostępnienie PRIMO – narzędzia do równoczesnego przeszukiwania zbiorów drukowanych (Centralny Katalog Zbiorów Bibliotek PW) oraz licencjonowanych zasobów elektronicznych.

Przygotowania do tego zadania rozpoczęły się w marcu. Pracownicy zostali zobowiązani do wprowadzenia możliwie dużej liczby korekt i zmian w funkcjonującej bazie (np. ujednoczenie nazewnictwa, usunięcie kont nieaktualnych), tak, aby do nowej wersji nie przenosić danych zbędnych. Po skonfigurowaniu wersji testowej (na nowym serwerze) została ona udostępniona członkom 32 osobowego Zespołu Testującego (26 z BG oraz 4 z bibliotek specjalistycznych). Zespół przygotował raporty, w których przedstawiono sprawdzone funkcje, spostrzeżone błędy i usterki. Standardowa obsługa czytelników i prace biblioteczne (gromadzenie, opracowanie i udostępniania zbiorów) odbywały się w dotychczasowej wersji. Oprócz kontroli funkcjonalności istniejących modułów, wykonano dużą pracę związaną z implementacją **nowej wersji modułu Wypożyczalni Międzybibliotecznej**.

Jednocześnie przystąpiono do udostępnienia narzędzia wyszukiwania informacji o zasobach bibliecznych i internetowych - **Multiwyszukiwarce PRIMO**. Wdrażanie usługi odbywało się w dwóch etapach. Najpierw do wyszukiwarki podłączono zasoby Centralnego Katalogu Bibliotek PW i Biblioteki Cyfrowej PW. Kolejny etap, zrealizowany w lipcu, objął udostępnienie zasobów elektronicznych.

Po zakończeniu etapu testów nowej wersji oprogramowania i funkcjonowania PRIMO system został ponownie zamknięty. Rozpoczęto przenoszenie aktualnych danych i przetaczanie do nowej wersji. W tym okresie biblioteki oferowały usługi w ograniczonym

zakresie: przyjmowano zwroty i wypożyczano książki zamówione wcześniej oraz książki z zasobów w Wolnym Dostępie BG. Praca odbywała się w trybie poza systemem. Kontynuowano rozpoczęte wcześniej instalowanie nowej wersji oprogramowania klienta (GUI) na komputerach pracowników bibliotek PW (ponad 100).

13 maja udostępniono użytkownikom Centralny Katalog Zbiorów Bibliotek PW w nowej wersji wraz z multiwyszukiwarką PRIMO.

PRIMO, jako nowe narzędzie wyszukiwania, poprzez sposób prezentowania wyników wyszukiwania, ujawniło błędy i niedoskonałości katalogu, wynikające z wcześniejszych importów danych i zmian zasad katalogowania. W konsekwencji Oddział Opracowania Druków Zwartych podjął szczególnie intensywne prace nad korektą katalogu (usunięto wiele dubletów opisów, uzupełniono opisy niekompletne). Zadanie realizowano we współpracy z przedstawicielami bibliotek specjalistycznych (WEiTI, Instytutu Telekomunikacji, ETSiP, Wydziału Fizyki, Wydziału MiNI, Wydziału Mechatroniki oraz Wydziału SIMR) i wszystkich trzech filii BG PW.

9. PODSUMOWANIE

Rok 2015 to kolejny etap stałego uzupełniania zbiorów i poprawy jakości informacji o nich w Centralnym Katalogu Zbiorów Bibliotek PW, rozbudowy i aktualizacji Bazy Wiedzy PW, a także tworzenia systemu szkoleń z zakresu edukacji informacyjnej. Lepszemu upowszechnianiu informacji o zbiorach bibliotek PW służy bieżące porządkowanie opisów w katalogu, tworzenia kwartalnego *Wykazu Nabytków*, funkcjonowanie systemu informacji dziedzinowej, a także system informacji Binfo.

Sukcesywnie poprawia się kompletność danych w Bazie Wiedzy PW, choć ciągle zbyt mało jest w niej plików cyfrowych z pełnymi tekstami. Rok 2015 wykazał, że baza dobrze współpracuje z Polską Bibliografią Naukową (moduł sprawozdawczy), a także że łatwo może dostosować swoją zawartość do wymagań ogólnopolskiego Systemu Informacji o nauce (POL-on). Dzięki funkcjonowaniu Bazy Wiedzy PW i przyjętym zasadom jej aktualizacji Politechnika Warszawska mogła przekazać w październiku 2015 roku dane dotyczące funkcjonowania uczelni oraz dorobku poszczególnych jednostek podstawowych. Znaczący udział w tych pracach mają pracownicy Biblioteki Głównej oraz redaktorzy wydziałowi zatrudnieni w bibliotekach specjalistycznych.

Ważnym elementem działania jednostek Systemu Biblioteczno-Informacyjnego w 2015 roku był udział w obchodach 100lecia Odnowienia Tradycji PW. Działania związane

z przygotowaniem wystaw i publikacji jubileuszowych, stanowiły duże wyzwanie, ale też dały wiele satysfakcji pracownikom bibliotek PW.

W Bibliotece Głównej w 2015 roku największy nacisk położono na płynną i zgodną z harmonogramem realizację projektu **Merkuriusz**. Udział w pracach wzięło ponad 80% pracowników BG – bezpośrednio realizujących projekt lub wspierających te działania i bieżące funkcjonowanie biblioteki, tak duża była skala prac planowanych do wykonania. Ze względu na obciążenie osób bezpośrednio pracujących w projekcie, konieczna była szczególnie dobra współpraca przy realizacji bieżących zadań. O tym, że udało się ten cel osiągnąć świadczy m.in. badanie satysfakcji czytelników przeprowadzone w 2015 roku, w wyniku którego wszystkie jednostki SBI uzyskały łącznie ocenę dobry plus. Dla Biblioteki Głównej konkretnym efektem realizacji projektu, jest pozyskanie dodatkowego sprzętu (skanerów, zestawów komputerowych), ale także oszczędności finansowe.

Duże znaczenie dla pracy SBI ma stałe podnoszenie kwalifikacji przez pracowników bibliotek PW, ich udział w szkoleniach, konferencjach oraz współpraca z przedstawicielami innych bibliotek w kraju. Wydaje się jednak, że zbyt małą wagę do podnoszenia kwalifikacji pracowników bibliotek przywiązują władze innych jednostek, poza BG. Udział w szkoleniach pozwala na wypracowanie nowych metod pracy, umożliwiających skuteczniejsze współdziałanie z przedstawicielami Uczelni, sprzyja lepszej komunikacji z czytelnikami. Bez tych działań biblioteki będą traciły na znaczeniu, a to oznacza dla wszystkich trudniejszy dostęp do piśmiennictwa naukowego i dydaktycznego.

Opracowanie: Jolanta Stępnia

Warszawa, marzec 2015

Elżbieta Mroczek